

คู่มือ

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อ
การปฏิบัติให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา 100
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

สำนักงาน ป.ป.ช.

กันยายน 2553

คำนำ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 250 โดย

- ใต้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการถอดถอนออกจากตำแหน่งเสนอต่อวุฒิสภา
- ใต้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- ▶ ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หรือข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ▶ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- ▶ กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และเปิดเผยต่อสาธารณะ
- ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 หมวด 9 การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมาตรา 100 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการกับรัฐ โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้าม และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่งที่ต้องห้ามแล้ว หากเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งดังกล่าวฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื่องจากมาตรการตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีโทษทางอาญา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งถูกกำหนดตำแหน่งได้รับทราบแนวทางปฏิบัติว่า การกระทำลักษณะใดเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้ที่ถูกกำหนดตำแหน่งดังกล่าว

คณะกรรมการ ป.ป.ช. หวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกำหนดตำแหน่งมิให้ดำเนินการตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้ไม่มีการฝ่าฝืนเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริต อีกวิธีหนึ่ง และหากมีข้อเสนอแนะประการใดเกี่ยวกับคู่มือฉบับนี้ โปรดแจ้งให้ทราบด้วยจะได้นำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

คณะกรรมการป.ป.ช.

กันยายน 2553

สารบัญ

- บทที่ 1 หลักการและเหตุผลในการห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการตาม มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
- บทที่ 2 แนวคิดเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- บทที่ 3 องค์ประกอบความผิดมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
- บทที่ 4 กรณีศึกษา
- บทที่ 5 ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการที่ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 100 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

บทที่ 1

หลักการและเหตุผลในการห้ามมิให้เจ้าหน้าที่
ของรัฐดำเนินกิจการตามมาตรา 100
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. 2542

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มีความสัมพันธ์กับรัฐสองสถานะ คือ

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐหรือตัวแทนของรัฐ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเอกชนคนหนึ่ง มีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปเว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

- เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมซึ่งเป็นประโยชน์ของรัฐ โอกาสที่จะเกิดการใช้อำนาจหน้าที่ แสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมได้ จึงมีบทบัญญัติห้ามมิให้กระทำในลักษณะที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มีเจตนารมณ์หลัก 3 ประการ คือ

1. เปลี่ยนการเมืองของนักการเมืองให้เป็นนักการเมืองของพลเมือง โดยเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้พลเมือง และ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนเป็นประชาธิปไตยโดยมีส่วนร่วมของพลเมือง
2. ทำให้ระบบการเมืองและระบบราชการมีความสุจริตและความชอบธรรมในการใช้อำนาจโดยเพิ่มอำนาจพลเมืองในการควบคุมการใช้อำนาจในทุกระดับ คลอบคลุมทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ นายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำเพื่อแก้ปัญหาบ้านเมืองได้อย่างแท้จริง รัฐสภามีประสิทธิภาพ

➤ ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงกำหนดให้ การตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องมีความสำคัญเกี่ยวกับการห้ามการทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องรับผิดชอบทั้งในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือพ้นตำแหน่งตามเวลาที่กำหนด

➤ ดังนั้นการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 จึงได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้ในหมวด 9 มาตรา 100 – 103

บทที่ 2

แนวคิดเรื่องการค้าขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

2.1 การแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นแนวคิดของรัฐสมัยใหม่

“แนวคิดแบบรัฐสมัยใหม่” ถูกนำมาใช้ในรัฐสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งรัฐสมัยใหม่แบบตะวันตกเกิดมาบนพื้นฐานการแยกประโยชน์ส่วนตัว (Personal Interest) และอำนาจส่วนบุคคล (Personal Power) ของผู้ปกครองออกจากอำนาจทางการเมือง (Political Power) ซึ่งเป็นของรัฐ (State) ที่ทำหน้าที่ปกป้องและสนองประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ของทุกคนในรัฐ ปรัชญาการันต์ที่แยกอำนาจส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนบุคคลออกจากอำนาจทางการเมืองของรัฐที่ต้องทำเพื่อประโยชน์สาธารณะนี้เรียกว่า การจัดสถาบันของอำนาจการเมือง (Institutionalization of Political Power)

เงื่อนไขของรัฐสมัยใหม่

คือ การแยกคนซึ่งเป็นผู้ปกครองจากรัฐ (state) กลายเป็นสถาบัน ประกอบด้วยตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งมี ภาระหน้าที่ (function and duties) ที่ต้องกระทำเพื่อ รักษาประโยชน์สาธารณะและเพื่อให้ภาระหน้าที่ลุล่วง ไปได้ ตำแหน่งดังกล่าวก็จะมีอำนาจ (power) ที่จะ บังคับให้ผู้อื่นกระทำตาม

ดังนั้นรัฐสมัยใหม่จึงมีกฎเกณฑ์การห้ามนำเรื่อง
ส่วนตัวของผู้ดำรงตำแหน่งมาปะปนกับตำแหน่งใน
การปฏิบัติหน้าที่แล้วใช้อำนาจ หากมีการนำเรื่อง
ส่วนตัวมาปะปนกับการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจใน
ตำแหน่ง การใช้อำนาจดังกล่าวก็จะมีขอบและถูกเพิก
ถอน และตัวคนผู้กระทำเช่นนั้นก็ต้องรับโทษทาง
อาญาด้วย

2.2 ความหมายของคำว่า การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

“ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” “ความขัดแย้งในผลประโยชน์” “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย

➤ เคนเนท เคอเนาแฮน (Kenneth Kernaghan) อธิบายว่า การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม คือ สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว

➤ แซนดร้า วิลเลียม (Sandra William) ให้ความหมายว่า การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการได้เปิดโอกาสให้เงินหรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสาธารณะ

➤ แพทริก บอยเออร์ (Patrick Boyer) ผู้เชี่ยวชาญจากแคนาดาให้ความหมายว่า ผลประโยชน์ขัดกันของผู้ดำรงตำแหน่งทางสาธารณะ หมายถึงในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัว และได้ใช้อิทธิพลหรือจะใช้อิทธิพลของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

➤ คู่มือจริยธรรมของสภาผู้แทนราษฎร สหรัฐอเมริกาให้ความหมายว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” มีความหมายหลายนัยแต่ในกฎหมายและระเบียบของรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา คำนี้มีความหมายจำกัดว่าเป็นสถานการณ์ที่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐขัดกันกับกิจการทางเศรษฐกิจส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการทำให้ขาดความเป็นกลางในการใช้วิจารณญาณ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งใดก็ตามที่เป็นการช่วยวนที่จะทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

ไพโรจน์ ภัทรนรากุล ได้รวบรวมความหมายของ
ผลประโยชน์ทับซ้อนในพจนานุกรม ฉบับต่าง ๆ ได้แก่

➤ Longman Dictionary of Contemporary (Third Edition) ให้ความหมายว่าเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับมอบอำนาจมีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ส่วนตนหรือการได้มาซึ่งผลประโยชน์นั้น

➤ The Random House Dictionary of English Language, Random House ให้ความหมายว่าสถานการณ์ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะมีประโยชน์ส่วนตัวอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่หรือการใช้อิทธิพลทางการเมือง

- MacMilan English Dictionary for Advanced Learners ให้
ความหมายไว้ 2 แนวทางคือ แนวทางแรกเป็น
สถานการณ์ซึ่งบุคคลขาดการตัดสินใจอันเที่ยงธรรม
เนื่องจากการมีหรือได้รับประโยชน์ หรือแนวทางที่สอง
หมายถึง สถานการณ์ซึ่งมีบางสิ่งส่งผลดีต่อบุคคลใด
บุคคลหนึ่งแต่เป็นผลเสียต่อผู้อื่น
- Dictionary of Politics: Selected and Foreign Political and
Legal Terms, (Seventh Edition) (p.92) ให้ความหมายว่า
เป็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับ
ประโยชน์ส่วนรวมของบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ

- Mellinkoff's Dictionary of American Legal Usage (West Publishing) ให้ความหมายว่าการเป็นปฏิบัติอันมีอาจลงรอยกันได้ระหว่างหน้าที่กับผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่แห่งความเชื่อถือนและไว้วางใจของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ

ผลประโยชน์ส่วนตัวที่ขัดกับผลประโยชน์ส่วนรวมนั้น
มีได้หลากหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงิน หรือ
ทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมความถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่
ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้ง
พรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ทั้งใน
หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทจำกัด การได้รับ
สัมปทานหรือผลประโยชน์ทางการค้า ฯลฯ ซึ่ง
ผลประโยชน์เหล่านี้มีมากมายหลายรูปแบบ แต่รวมความ
แล้วก็คือผลประโยชน์ที่ทำให้ผู้ได้รับพึงพอใจใน
ผลประโยชน์เหล่านั้น

2.3 องค์ประกอบของการขัดกันกับประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ไมเคิล แม็คโดนัลด์ (Michael McDonald) ได้แบ่งองค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อนออกเป็น 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เป็นประเด็นเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นผลประโยชน์ที่มีความเกี่ยวพันกันกับเงินและทรัพย์สินเป็นประการสำคัญนอกจากนั้นก็จะเป็นผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ได้รับพึงพอใจ ประการที่สอง เป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่และดุลพินิจในการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และประการที่สาม เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้สถานะขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานของรัฐ โดยขาดหลักจริยธรรมพื้นฐานในวิชาชีพของตน

2.4 ขอบข่ายการขัดกันกับประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม

John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้ประมวลการกระทำ
ลักษณะต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายของความขัดกันระหว่างผลประโยชน์
ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็น 7 ลักษณะดังนี้

(1) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (accepting benefits) เช่น การรับ
ของขวัญจากบริษัทธุรกิจ บริษัทขายยาหรืออุปกรณ์การแพทย์
สนับสนุนค่าเดินทางให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไปประชุม
เรื่องอาหารและยาที่ต่างประเทศ หรือหน่วยงานราชการรับเงินบริจาค
สร้างสำนักงานจากนักธุรกิจหรือบริษัทที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน หรือ
แม้กระทั่งในการใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้ว เจ้าหน้าที่
ที่ได้ของแถม หรือผลประโยชน์อื่นตอบแทน เป็นต้น

(2) การทำธุรกิจกับตัวเอง (self – dealing) หรือเป็น คู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่ง สาธารณะมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตน สังกัด ตัวอย่างเช่น การใช้ตำแหน่งที่ที่ทำให้หน่วยงานทำ สัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเอง หรือจ้างบริษัทของตน หรือจ้างบริษัทของตนเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อที่ดินของตนเอง ในการจัดสร้างสำนักงาน สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ ขัดแย้งเช่นเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

(3) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (post – employment) หมายถึงการที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน เช่น เป็นผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรอาหารและยาออกจากราชการและไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา หรือผู้บริหารกระทรวงคมนาคมหลังเกษียณออกไปทำงานเป็นผู้บริหารของบริษัทธุรกิจสื่อสาร

(4) การทำงานพิเศษ (outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่หรือในกรณีที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของกรมสรรพากร ก็รับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ

(5) การรู้ข้อมูลภายใน (inside information) หมายถึงสถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น ทราบว่าจะมีการตัดถนนตรงไหนก็รีบไปซื้อที่ดินใส่ชื่อภรรยา หรือทราบว่าจะมีการจัดซื้อที่ดินเพื่อทำโครงการของรัฐ ก็รีบไปซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรและขายให้กับรัฐในราคาที่สูงขึ้น

(6) การใช้สมบัติราชการเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการไปใช้ในราชส่วนตัว

(7) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (pork – barreling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียงเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบและขอบข่ายของ
ผลประโยชน์ทับซ้อน เราอาจพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องออก
ได้เป็น 6 ประการ ได้แก่

ประการแรก ปัจจัยส่วนบุคคล

ประการที่สอง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ประการที่สาม ปัจจัยด้านสังคม

ประการที่สี่ ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย

ประการที่ห้า ปัจจัยด้านกฎหมาย

ประการที่หก ปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม

2.5 การป้องกันปัญหาการขัดกันกับประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

กลไกหรือเครื่องมือส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมคือการทำให้โอกาสเกิดปัญหามีน้อยที่สุด โดยเครื่องมือประเภทต่างๆ จะถูกใช้กับลักษณะปัญหาการขัดผลประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวมในรูปแบบที่แตกต่างกัน รวมถึงมีการจำแนกวิธีการป้องกันปัญหาตามช่วงเวลาและวาระที่แตกต่างกันด้วย อาทิ...

- (1) การกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์หรือคุณสมบัติ
ต้องห้าม (qualification and disqualification from office)
- (2) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจ
ของครอบครัวให้สาธารณะทราบ (disclosure of personal
interests)
- (3) การกำหนดข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรม (code of conduct)
- (4) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานหลังพ้นตำแหน่งในหน้าที่
ทางราชการ (post – office employment restriction)

นอกจากเครื่องมือข้างต้นแล้ว ยังจำเป็นต้องมีกลไก
สำหรับการบังคับใช้ (enforcement) กฎ ระเบียบที่กำหนดขึ้น
เช่น การตั้งคณะกรรมการในลักษณะองค์กรกำกับดูแล เพื่อ
ตรวจสอบให้ผู้อยู่ภายใต้กฎ ระเบียบดังกล่าวปฏิบัติตาม
ข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องม
ความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ

กล่าวโดยสรุป “ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์
ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “ผลประโยชน์ทับ
ซ้อน” ถือเป็นการคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นการ
แสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการละเมิดต่อ
กฎหมายและจริยธรรม

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามบทบัญญัติมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กับ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมในภาพรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 ได้กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐและคู่สมรสดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

- 3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว
- 4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนพนักงาน หรือ ลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทาง ราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการที่กำหนดนี้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้ เว้นแต่การดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

บทบัญญัตินี้ใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง 2 ปี โดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็น คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ได้รับอนุญาตตาม กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ดังนั้น บทบัญญัติของมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ประเภทผลประโยชน์เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน ใช้อำนาจหน้าที่และดุลพินิจในการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ใช้สถานะและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยขาดจริยธรรมพื้นฐานในวิชาชีพของตน ที่จะต้องแยกส่วนรวมออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน ไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามค่านิยมหลักของจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดเป็นมาตรฐานกลางในการจัดทำประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 74 เป็นลักษณะของการทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) ทำงานหลังออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือเกษียณ (Post-employment) การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมกับ จริยธรรมและการทุจริต

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศิลธรรม, กฏศีลธรรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำเป็นต้องมีเพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ และมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมเป็นกรอบใหญ่ทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริต ในบริบทของจริยธรรมนั้น ผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งในกรอบของจริยธรรม พฤติกรรมใด ๆ ที่เป็นการกระทำผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริตย่อมเป็นความผิดจริยธรรมด้วย ตรงกันข้ามการกระทำใดที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม อาจไม่มีความผิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อนการทุจริตอธิบายได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทางศีลธรรมจรรยา ถือว่าเป็นการละเมิดต่อจริยธรรมของบุคคลในวิชาชีพต่าง ๆ บุคคลใดไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ครู อาจารย์ ข้าราชการ ทนายความ หรือแพทย์ เป็นต้นย่อมมีจริยธรรมในวิชาชีพของตน ซึ่งสามารถกำหนดเป็นแนวประพฤติปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมได้

2. พฤติกรรมที่อยู่ระหว่างจริยธรรมกับการทุจริตคอร์รัปชันการกระทำส่วนนี้เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัวกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งพฤติกรรมบางประเภทมีการบัญญัติเป็นการกระทำผิดในทางกฎหมาย และมีบทลงโทษชัดเจนแต่พฤติกรรมบางประเภทยังไม่มีมีการบัญญัติห้ามไว้ในกฎหมาย พฤติกรรมเช่นว่านี้ เรียกว่าผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

3. พฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยตรง และถือเป็นความผิดอย่างแจ้งชัดก็คือ การทุจริตเพราะสังคมส่วนใหญ่จะมีการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับ และมีการกำหนดโทษทางอาญาอย่างชัดเจน ถือเป็นความผิดที่รุนแรงที่สุดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถึงปฏิบัติ หากปฏิบัติย่อมมีความผิดตามกฎหมาย

2.8 การห้ามการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาการทุจริตระดับสากล

องค์การสหประชาชาติ(United Nations,(UN)) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการหลังสิ้นสุดสงครามโลก ครั้งที่ 2 สหประชาชาติมีจุดประสงค์ คือการนำทุกชาติทั่วโลกมาทำงานร่วมกันและเป็นศูนย์กลางในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 192 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย สำหรับปัญหาการทุจริต ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติตระหนักในความรุนแรงของปัญหาและภัยคุกคามอันเกิดจากการทุจริตที่มีต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม ซึ่งบ่อนทำลายสถาบันและคุณค่าแห่งประชาธิปไตย คุณค่าทางจริยธรรม ความยุติธรรม และเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหลักนิติธรรม

ในคราวประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546 ได้มีมติที่ 58/4 ให้เปิดให้มีการลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC) ระหว่างวันที่ 9 - 11 ธันวาคม 2546 ที่เมืองเมริดา ประเทศเม็กซิโก ซึ่งประเทศไทยก็ได้ร่วมลงนามในอนุสัญญานี้ด้วย

(UNCAC) ถือได้ว่าเป็นอนุสัญญาที่ทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกันอย่างจริงจังมากขึ้น โดยทั่วโลกยอมรับในหลักการของความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการเสริมสร้างความมีคุณธรรมโปร่งใส ตรวจสอบได้ของการบริหารบ้านเมือง ถือได้ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำลังเป็นวาระแห่งโลกและเป็นวาระแห่งชาติในประเทศต่าง ๆ ด้วย

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.
2003 มีทั้งหมด 8 หมวด 71 ข้อ บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์
ส่วนรวม มีดังนี้

ข้อ 8 จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. เพื่อต่อต้านการทุจริต นอกจากโดยประการอื่นแล้วรัฐ
ภาคีแต่ละรัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์
สุจริต และความรับผิดชอบในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดย
สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

2. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามให้มีการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างถูกต้อง น่าเคารพ และเหมาะสม ทั้งนี้ ภายในระบบกฎหมายและสถาบันของตน

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาคและองค์การพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาอีกด้วยที่จะจัดทำมาตรการและระบบที่อำนวยความสะดวกในการรายงานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำการทุจริตต่อเจ้าหน้าที่ หากในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับทราบว่ามีกรกระทำเช่นว่า ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามจัดทำมาตรการและระบบที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง นอกจากประการอื่นแล้ว ได้แก่ กิจกรรมภายนอกการทำงาน การลงทุนสินทรัพย์สิน และของขวัญหรือผลประโยชน์จำนวนมากของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้เกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

6. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณานำมาตรการทางวินัยหรือมาตรการอื่นใดมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมใด ๆ ซึ่งจัดทำขึ้นตามข้อนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

ซึ่งจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่
ของรัฐตามหัวข้อย่อย ที่ 3 ของข้อ 8 มี 11 ข้อ คือ

1. หลักการทั่วไป

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่กำหนดในกฎหมายแต่ละประเทศ
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอันน่าเชื่อถือ ซึ่งบ่งบอกถึงหน้าที่ในการ
ปฏิบัติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น ความซื่อสัตย์อันเป็น
ที่สุดของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงได้แก่ความซื่อสัตย์ต่อผลประโยชน์
สาธารณะของชาติ ดังที่แสดงออกผ่านทางสถาบัน
ประชาธิปไตยต่าง ๆ ของรัฐ

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐถึงประกันว่าตนจะปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ตามกฎหมาย หรือนโยบายในการ บริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงกระทำเป็นนิจเพื่อประกันว่า ทรัพยากรสาธารณะซึ่งตนมีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รับการ บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงเอาใจใส่ มีความเป็นธรรม และปราศจากความลำเอียงในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยเฉพาะในความสัมพันธ์กับสาธารณชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงให้ การปฏิบัติเป็นพิเศษต่อกลุ่มหรือบุคคลใดโดยไม่ สมควร รวมทั้งไม่พึงใช้อำนาจหน้าที่ที่มีของตนในทางมิชอบ โดยเด็ดขาด

2. ผลประโยชน์ขัดกัน และการขาดคุณสมบัติ

4. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ทางการเงินอันไม่สมควรสำหรับตนหรือสมาชิกในครอบครัวไม่พึงประกอบธุรกรรม เข้ารับตำแหน่งหรือหน้าที่หรือมีผลประโยชน์ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ซึ่งขัดกับตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ หรือการปฏิบัติในตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่นั้น

5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนดโดยตำแหน่งหน้าที่ของตน ภายใต้กฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร พึงแจ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า และการเงิน หรือกิจการอันทำเพื่อผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันได้ในสถานการณ์ที่มีโอกาสจะเกิด หรือที่ดูเหมื่อนว่าได้เกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันขึ้นระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผู้นั้นพึงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อลดหรือขจัดซึ่งผลประโยชน์ขัดกันนั้น

6. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้เงิน ทรัพย์สิน บริการ หรือข้อมูล
ซึ่งได้มาจากการปฏิบัติงาน หรือเป็นผลมาจากการ
ปฏิบัติงาน เพื่อกิจการอื่นใดไม่เกี่ยวข้องกับงานในตำแหน่ง
หน้าที่ โดยไม่สมควรอย่างเด็ดขาด

7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ พึงปฏิบัติตามมาตรการซึ่งกำหนดโดย
กฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร เพื่อมิให้ใช้
ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เดิมของตนโดยไม่สมควร
เมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

3. การแสดงทรัพย์สิน

8. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามตำแหน่งหน้าที่ของตน และตามที่กฎหมายหรือนโยบายในการบริหารได้อนุญาต หรือบังคับไว้ พึงปฏิบัติตามข้อบังคับในการแสดง หรือเปิดเผยทรัพย์สิน และหนี้สิน และหากเป็นไปได้ ให้รวมถึงทรัพย์สินและหนี้สินของภรรยา และ/หรือผู้อยู่ในอุปการะของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นด้วย

4. การรับของขวัญหรือของกำนัลอื่น

9. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงเรียกรับ หรือรับของขวัญหรือของกำนัลอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท การดำเนินงานตามหน้าที่หรือการวินิจฉัยของตน

5. ข้อมูลที่เป็นความลับ

10. เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปกปิดข้อมูลที่มีลักษณะเป็นความลับซึ่งอยู่ในความครอบครองของตน เว้นแต่มีเหตุบังคับให้จำเป็นต้องดำเนินการเป็นอย่างอื่น โดยกฎหมายของประเทศ การปฏิบัติหน้าที่ หรือความจำเป็นในการยุติธรรม ข้อจำกัดนี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงแม้ผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งหน้าที่แล้ว

6. กิจกรรมทางการเมือง

11. กิจกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมอื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตในตำแหน่งหน้าที่จกต้องสอดคล้องตามกฎหมายและนโยบายในการบริหาร โดยไม่เป็นไปในทางที่บั่นทอนความมั่นใจของสาธารณชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบโดยไม่ลำเอียงของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

นอกจากนี้กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค) (Asia-Pacific Economic Cooperation, APEC) เป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีสมาชิกทั้งสิ้น 21 เขตเศรษฐกิจ (19 ประเทศ 2 เขตเศรษฐกิจ) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วยการประชุมผู้นำเศรษฐกิจ ครั้งที่ 14 ที่จัดขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศเวียดนาม ได้มีข้อตกลงกำหนด APEC Conduct Principles for Public officials เพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต รวม 10 ข้อ ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและยึดมั่นในรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายของประเทศ, กฎหมายต่าง ๆ รวมถึงบรรทัดฐานทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในประเทศของตน

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้ตำแหน่งทางราชการของตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้นและต้องไม่ใช่ตำแหน่งเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองหรือให้ผู้อื่น

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ขอหรือรับของขวัญ หรือ favor หรือผลประโยชน์ใด ๆ โดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปฏิบัติหน้าที่หรือการไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือที่อาจทำให้มีการบงกชหรือแทรกแซงในการปฏิบัติหน้าที่ หรือในการพิจารณาตัดสินของตน

4.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปกป้องและรักษาเงิน ทรัพย์สิน และบริการต่าง ๆ ของทางราชการ และจะต้องใช้ทรัพย์สินสมบัติและบริการของทางราชการเหล่านี้เพื่อวัตถุประสงค์ของทางราชการเท่านั้น

5.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาเพราะเหตุดำรงตำแหน่งทางราชการให้แก่บุคคลอื่นควรจะรู้เพื่อความโปร่งใส แต่ต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ทางราชการเท่านั้น

6.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม ยุติธรรม และไม่ลำเอียง รวมถึงเมื่อปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องทางการเมืองหรือเมื่อทำกิจกรรมอื่น ๆ

7.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจจะมีผลให้ตนหรือครอบครัวได้รับผลประโยชน์ทางการเงิน หรือการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือผลประโยชน์ทางการเงินการค้า หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันที่ขัดแย้ง หรืออาจทำให้เห็นอย่างมีเหตุผลว่าจะขัดแย้งกับหน่วยงาน และ/หรืองานในหน้าที่ของตน

8.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกในการรายงานการกระทำคอร์รัปชันต่อผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องและจะต้องทำ(รายงาน) ไม่ว่าจะอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบทางราชการของตนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นต้องรับผิดชอบในการกระทำ(ของผู้อื่น) นั้น

9.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดให้ตนต้อง
รายงานต่อผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องการกระทำต่าง ๆ
นอกเหนือจากการปฏิบัติราชการ เช่น การทำการอื่นนอกเวลา
ราชการการลงทุนทางการเงิน ภาวะทางการเงิน สินทรัพย์ ของ
ก้ำนัล หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ

10.เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดขึ้น
ตามกฎหมายหรือตามนโยบายของฝ่ายบริหารเพื่อว่าหลังจากออก
จากตำแหน่งราชการแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ได้รับประโยชน์
ที่ไม่สมควรได้จากหน่วยงานราชการที่ตนเคยปฏิบัติราชการอยู่
ก่อนนั้น

2.9 การนำมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในประเทศไทย

ประเทศไทยได้นำมาตรการป้องกันกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยได้กำหนดไว้ใน

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 265-266 , 265-269, 279, 284 วรรค 2
- กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ

บทที่ 3

องค์ประกอบความผิดตามมาตรา 100

แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริต พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 100 ได้กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

- (3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว
- (4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

(มาตรา 100 วรรคสอง และวรรคสาม)

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้
ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราช
กิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับ
คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้
ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็น
การดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 101

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 100 (2) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 4 ได้กำหนดนิยามของคำว่า
“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้

มาตรา 100 (1) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด
2. เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ
3. ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

องค์ประกอบข้อที่ 1

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่
ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา 100
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 กำหนด
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามมาตรา
100 ดังต่อไปนี้

1. นายกรัฐมนตรี
2. รัฐมนตรี

คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิ
ให้ดำเนินกิจการตามมาตรา 100

1. คู่สมรสของนายกรัฐมนตรี
2. คู่สมรสของรัฐมนตรี

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จ

ที่ 368/2544

...เห็นว่า มาตรา 100 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้บัญญัติไว้แล้วว่า ข้อห้ามการกระทำต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 100 (1) (2) (3) และ (4)ให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ฉะนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดถูกกำหนดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามกระทำการตามมาตรา 100 ก็จะมีผลไปถึงคู่สมรสที่ต้องยุติหรือไม่กระทำการไปพร้อมกันด้วย แม้ว่ากิจการนั้นจะได้กระทำอยู่ก่อนเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ารับตำแหน่งก็ตาม

องค์ประกอบข้อที่ 2

เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียใน
สัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเสร็จที่ 526/2545

การเข้ามีส่วนได้เสียตามมาตรา 18 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีความหมายถึง การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดอาจจะได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์ หรือน่าจะได้รับประโยชน์หรือน่าจะเสียประโยชน์ในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่มีผู้กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำด้วย โดยไม่ว่าจะเป็นการประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม...

ข้อสังเกต

เนื่องจากบทบัญญัติตามมาตรา 100 (1) นี้ ประสงค์จะห้ามการเข้าเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาในทางตรงเท่านั้น เพราะหากกฎหมายประสงค์จะห้ามการมีส่วนได้เสียทางอ้อมด้วยแล้ว ก็จะต้องบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ดังเช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ในมาตรา 18 ทวิ ที่กำหนดว่า “สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือเทศบาลจะกระทำ” (เทียบเคียงบันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 513/2547)

องค์ประกอบข้อที่ 3

ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ยื่นปฏิบัติหน้าที่ใน
ฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมี
อำนาจกำกับ ดูแล ควบคุมตรวจสอบ
หรือดำเนินคดี

คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม.1/2550

...เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ประกอบกับประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดห้ามไว้เฉพาะตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้น ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งในทางบริหารราชการแผ่นดินระดับสูง โดยมิได้จำกัดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะต้องมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีในหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ โดยตรง...

ข้อเท็จจริงโดยสรุปของคดีดังกล่าวมีดังนี้

- อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดินมีขอบเขตอย่างกว้างขวาง
- และมีอำนาจเหนือข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งในกระทรวง ทบวง กรม
- โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการ กระทรวง และทบวง นั้นๆ
- ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีในการกำกับ ดูแลตามลำดับผ่านรัฐมนตรี

(ต่อ)

กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นหน่วยงานในธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใต้การควบคุม กำกับ ดูแล ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีกำกับดูแล ตามลำดับผ่านรัฐมนตรี จึงสรุปได้ว่า นายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจในการ กำกับ ควบคุม ดูแล กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

มาตรา 100 (2) มีองค์ประกอบดังนี้

1. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

2. เป็น

2.1 หุ้่นส่วนในห้างหุ้นส่วน

2.2 ผู้ถือหุ้นในบริษัท

ที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

3. ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม
ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

องค์ประกอบข้อที่ 2

2.1 เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
ห้างหุ้นส่วนมี 3 ประเภทคือ

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ

มีลักษณะสำคัญดังนี้

1.1 เป็นสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไป ตกลงนำหุ้น
มาลงทุนร่วมกัน

1.2 เพื่อกระทำกิจการร่วมกัน

1.3 ด้วยประสงค์จะแบ่งกำไรอันจะได้แก่กิจการที่ทำนั้น

1.4 หุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของ
ห้างหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด

2. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน

คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งได้จดทะเบียนและมีสภาพเป็นนิติบุคคล แยกต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน รวมทั้งมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบจนทรัพย์สิน หนี้สินต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน

3. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

คือ ห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีหุ้นส่วนสองจำพวก ได้แก่ หุ้นส่วนจำกัดความรับผิด และหุ้นส่วนจำกัดไม่จำกัดความรับผิด

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ 596/2544

แม้จะเป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบก็ตาม แต่การมีส่วนได้ส่วนเสียก็มีได้ต่างจากหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1084 และมาตรา 1080 นั้นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบยังได้ผลประโยชน์จากผลกำไรซึ่งห้างหุ้นส่วนทำมาค้าขายอยู่ได้ เว้นแต่ห้างหุ้นส่วนยังขาดทุนอยู่ ฉะนั้น จึงเป็นสมาชิกที่มีส่วนได้เสียกับห้างฯ

2.2 เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐ

ผู้ถือหุ้น คือผู้เข้ามาร่วมในกิจการของบริษัท บุคคลจะเป็นผู้ถือหุ้นก็ต่อเมื่อมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหุ้น ซึ่งผู้ถือหุ้นมีสิทธิที่จะได้รับเงินปันผล และมีสิทธิในการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท เช่นสิทธิในการเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนในที่ประชุมใหญ่ และสิทธิในการเรียกประชุม สิทธิที่จะตรวจดูรายงานการประชุมกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นยังมีสิทธิทางทรัพย์สินเกี่ยวกับหุ้น นอกเหนือจากการได้เงินปันผล อีกหลายประการเช่น สิทธิที่จะจำหน่ายจ่ายโอนหุ้น หรือใช้เป็นหลักประกันหนี้

บริษัท มี 2 ประเภท

1. บริษัทจำกัด มีลักษณะสำคัญดังนี้

1.1 ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสามคน เป็นผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัท

1.2 เป็นกิจการที่ประสงค์จะหากำไรมาแบ่งปันกันระหว่างผู้ถือหุ้น

1.3 เป็นกิจการที่ตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน

1.4 ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

1.5 ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเสมอ

1.6 ไม่อาจเสนอขายหุ้นต่อประชาชนได้

1.7 ไม่อาจออกหุ้นกู้ได้

1.8 มูลค่าของหุ้น ๆ หนึ่งนั้น มีให้ต่ำกว่าห้าบาท

2. บริษัทมหาชนจำกัด มีลักษณะสำคัญดังนี้

2.1 ตั้งขึ้นด้วยความประสงค์จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน

2.2 ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 15 คน

2.3 ไม่ได้กำหนดมูลค่าหุ้นขั้นต่ำไว้

กิจการร่วมค้า (JOINT VENTURE)

- คือ สัญญาชนิดหนึ่งซึ่งบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำธุรกิจการค้าร่วมกัน มีการลงทุนร่วมกัน ดำเนินงานร่วมกัน และมีวัตถุประสงค์ในการหาผลประโยชน์มาแบ่งกัน
- คู่สัญญามีได้ล้มหักจมทำลายกันอย่างห่างหุ้นส่วนสามัญ
- มิได้ร่วมขาดทุนหรือกำไรกันอย่างห่างหุ้นส่วน
- การแบ่งผลประโยชน์มุ่งไปทางแบ่งผลิตผลหรือรายได้ยิ่งกว่าแบ่งกำไร

(ต่อ)

- ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญาที่ไม่มีลักษณะเป็นตัวการตัวแทนอย่างหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญ
- คู่สัญญามีได้รับผิดจำกัดอย่างผู้ถือหุ้นในบริษัท
- มิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลอย่างบริษัท
- เป็นการตกลงทำกิจการอะไรเฉพาะอย่าง เมื่อเสร็จแล้วก็ เป็นอันเลิกกัน ไม่เป็นกิจการที่มีลักษณะถาวร
- เป็นการร่วมกันในการดำเนินธุรกิจใหญ่ ซึ่งต้องใช้เงินทุน มาก ๆ หรือใช้ความเชี่ยวชาญหลายด้านหรือต้องการความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่าย และมักจะเป็นกิจการชั่วคราว

องค์ประกอบข้อที่ 3

ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ใน
ฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมี
อำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ
หรือดำเนินคดี

มาตรา 100(3) มุ่งคุ้มครองดังนี้

ส่วนที่ 1 การห้ามรับสัมปทาน

1.1 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

1.2 รับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทาน หรือเป็น
หุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทที่รับ
สัมปทานจาก รัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

1.3 ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ 2 การห้ามเข้าเป็นคู่สัญญาที่มีลักษณะเป็น การผูกขาดตัดตอน

2.1 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

2.2 เข้าเป็นคู่สัญญาหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน
หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ
หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
หรือราชการส่วนท้องถิ่น

2.3 อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

2.4 ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

องค์ประกอบส่วนที่ 1 การห้ามรับสัมปทาน

ข้อที่ 1.2

รับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือ
เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน
บริษัทที่รับสัมปทานจาก รัฐ หน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ
ส่วนท้องถิ่น

สัญญาสัมปทาน หมายถึง สัญญาที่รัฐอนุญาตให้
คู่สัญญาฝ่ายเอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะ
แทนรัฐโดยเอกชนเป็นผู้ลงทุนและลงแรง และ
ได้รับสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าใช้บริการสาธารณะจาก
ผู้ใช้บริการตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา
เช่น สัญญาสัมปทานสร้างทางด่วน สัญญา
สัมปทานรถไฟฟ้า BTS เป็นต้น (อ.ชาญชัย แสวง
ศักดิ์)

ข้อที่ 1.3 ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

- สำหรับความที่ว่า “ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม” ตามมาตรา 100 (3) นั้น โดยที่บทบัญญัติในเรื่องนี้เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด และโดยผลเช่นนั้นจึงเห็นว่ามี ความหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับประโยชน์จากสัมปทานนั้นๆ โดยตรง หรือโดยผ่านบุคคลอื่น เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้เข้ารับสัมปทานหรือเป็นผู้รับสัมปทานโดยตนเอง ซึ่งถือเป็นทางตรง หรือ ถือหุ้นในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ซึ่งถือหุ้นในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่รับสัมปทานอัน อาจถูกถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียทางอ้อม(เทียบเคียงกับบันทึกความเห็นกฤษฎีกาเรื่องเสรีจที่ 368/2544)

บันทึกความเห็นกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ 605/2545

การพิจารณาว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือไม่ นอกจากจะพิจารณาว่าในการปฏิบัติตามสัญญานั้น สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นได้รับประโยชน์โดยตรงหรือไม่แล้ว ยังต้องพิจารณาว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีความสัมพันธ์กับคู่สัญญา ในลักษณะที่จะส่งผลดีหรือผลเสียต่อตนในทางอ้อม อันจะได้ชื่อว่ามีส่วนได้เสียในทางอ้อมหรือไม่ ซึ่งความสัมพันธ์ที่มีอยู่อาจจะเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบริหาร โดยเป็นผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการตัวแทน ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของบุคคลธรรมดาหรือของนิติบุคคลที่มีการกระทำกับเทศบาล หรือความสัมพันธ์ในเชิงทุน โดยเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดซึ่งสามารถครอบงำการจัดการบริษัทได้ หรือความสัมพันธ์ในระหว่างบุคคล ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูต่อกัน เช่นความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา หรือความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ส่วนที่ 2 การห้ามเข้าเป็นคู่สัญญาที่มี ลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

มาตรา 100 (4) มีองค์ประกอบดังนี้

1. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด

2. เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็น

2.1 กรรมการ

2.2 ที่ปรึกษา

2.3 ตัวแทน

2.4 พนักงานหรือลูกจ้าง

3. ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล
ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ใน
ฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- 4 ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือ ประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

องค์ประกอบข้อที่ 2

2.1 เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ 65/2551
เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2551

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล
ควบคุมหรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐการดำรงตำแหน่ง
เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการในสภามหาวิทยาลัย
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนถือเป็นกรรมการในธุรกิจเอกชนที่
อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงาน
ของรัฐ ซึ่งได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ

(ต่อ)

การดำเนินการบางอย่างของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่น การอนุมัติแผนการเงินงบดุล ฯลฯ โดยสภาพของผลประโยชน์ อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ ดังนั้น หากรัฐมนตรีดังกล่าวดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันหรือกรรมการสภาสถาบันในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามมาตรา100(4)

2.2 เข้าไปมีส่วนร่วมได้เสียในฐานะเป็นที่ปรึกษา

2.3 เข้าไปมีส่วนร่วมได้เสียในฐานะเป็นตัวแทน

ตัวแทน คือสัญญาให้บุคคลหนึ่งเรียกว่าตัวแทน มีอำนาจทำการแทนอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่าตัวการ และตกลงทำการนั้น (ป.พ.พ. มาตรา 797) สัญญาตัวแทนเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตัวแทนไปติดต่อกับบุคคลภายนอกอันเป็นบุคคลที่สาม เช่นซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ กู้ยืม จำนอง จำน่า เป็นต้น

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่

20/2544

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐรับเป็นตัวแทนของบุคคลอื่นเพื่อยื่นซอง
สอบราคาต่อหน่วยงานของรัฐและทำหน้าที่เจรจาตกลงกับ
หน่วยงานของรัฐตัวแทนจึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อตัวการ
ตามมาตรา 807 ถึงมาตรา 814 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ ในฐานะที่เป็นตัวแทนและมีหน้าที่ดังกล่าว
เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงาน
ของรัฐ นอกจากนั้นยังจะมีลักษณะของประโยชน์ที่ขัดกันอยู่
ระหว่างประโยชน์ของรัฐและประโยชน์ของธุรกิจเอกชน จึงเป็น
กรณีเข้าข่ายต้องห้ามตามมาตรา 100 (4) แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

องค์ประกอบข้อที่ 3

ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือ ตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ธุรกิจเอกชน ย่อมหมายถึงธุรกิจที่เอกชนเป็นเจ้าของโดยไม่รวมถึง ธุรกิจหรือกิจการใดก็ตามกฎหมายถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจด้วย

- องค์ประกอบข้อที่ ๔ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจ
เอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือ ประโยชน์
ทางราชการหรือ กระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงแต่ละกรณี

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 368/2544

การควบคุมห้างหุ้นส่วนและบริษัทในการจดทะเบียนและส่งงบดุลของกระทรวงพาณิชย์นั้น เป็นอำนาจหน้าที่กำกับดูแลห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็นการทั่วไป โดยมุ่งถึงความถูกต้องในทางทะเบียนเป็นสำคัญ และมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนแน่นอน มิได้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของรัฐมนตรี อีกทั้งรัฐมนตรีไม่มีอำนาจเกี่ยวกับการอนุญาต การอนุมัติหรือการมีคำสั่งใดๆ ในกิจการที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทประกอบธุรกิจอยู่ที่อาจเอื้ออำนวยผลประโยชน์ตอบแทน เนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้นได้ และรัฐมนตรีก็ได้เป็นนายทะเบียนตามกฎหมาย ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ในการรับหรือไม่รับจดทะเบียน การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องดังกล่าวจึงไม่มีผลที่จะเกิดสภาพผลประโยชน์ทางธุรกิจชัดหรือแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 100 (4) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ...

บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 368/2544

การดำเนินการของสถานพยาบาลนั้นพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจสั่งการใดๆ เพื่อให้สถานพยาบาลปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติได้ ถ้ารัฐมนตรียังคงมีความสัมพันธ์กับสถานพยาบาลนั้น อยู่โดยเป็นกรรมการที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างด้วยแล้วย่อมมีส่วนได้เสียในกิจการของสถานพยาบาลซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุมหรือตรวจสอบตามกฎหมาย สภาพของผลประโยชน์ในสถานพยาบาลของรัฐมนตรีอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ แต่การต้องห้ามตามมาตรา 100 (4) นั้นจะต้องปรากฏว่ารัฐมนตรี

(ต่อ)

เป็นผู้กำกับดูแลสถานพยาบาลด้วย ฉะนั้น ถ้ารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลงานของสถานพยาบาลย่อมจะไม่มีอำนาจใด ๆ ที่จะสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล จึงไม่อยู่ในบังคับมาตรา 100 (4) ซึ่งรวมทั้งกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขอาจจำเป็นต้องรักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในบางครั้งเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไม่อยู่ ถ้าในระยะเวลานั้นมีได้มีการสั่งการใดๆ เกี่ยวกับสถานพยาบาลก็ยังไม่ถือว่าเป็นบังคับของมาตรา 100 (4) ด้วย

บทที่ 4

กรณีศึกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้
ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายเลขดำที่
อม.1/2550 คดีหมายเลขแดงที่ อม.1/2550
ระหว่างอัยการสูงสุด โจทก์ พันตำรวจโททักษิณ
ชินวัตร ที่ 1 คู่กรณีพจมาน ชินวัตร ที่ 2 จำเลย

ซึ่งได้วินิจฉัยในกรณีที่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร คู่สมรสของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เป็นคู่สัญญาซื้อที่ดินจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการกำกับ ควบคุมดูแลเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 100 (1) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 100 วรรคสาม ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลได้มีคำพิพากษาจำคุกจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเป็นตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นเวลา 2 ปี

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินกิจการที่ไม่
ต้องห้ามตามมาตรา 100

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิด
เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ประกาศกำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการ
ตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ควร
ดำเนินการ ดังนี้

1. กรณีเป็นตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ จะมีการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้ ซึ่งไม่มีผลบังคับใช้ทันที ดังนั้นก่อนถึงวันที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลใช้บังคับ เจ้าหน้าที่ของรัฐควรตรวจสอบว่าตนเองและคู่สมรสมีการดำเนินกิจการกับรัฐ ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ หากมีควรดำเนินการยกเลิกการดำเนินกิจการดังกล่าวก่อนวันที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลบังคับใช้

2. กรณีที่เป็นตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดไว้แล้วว่าเป็นตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวตรวจสอบกิจการของตนและคู่สมรสว่ามีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ หากมีควรดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จก่อนเข้าดำรงตำแหน่ง

3. เมื่อพ้นตำแหน่งยังไม่ถึง 2 ปี ห้ามดำเนินกิจการกับ
รัฐที่เป็นการต้องห้าม จนกว่าจะถึง 2 ปี

4. หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดสอบถามไปยัง
สำนักงาน ป.ป.ช. 361 ถนนนนทบุรี (สนามบินน้ำ) ตำบลท่า
ทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ขอบคุณ

@ @ @ @ @